

'Je bent meer dan een **gehandicapt** lichaam'

Een enkele misstap. Meer was er in augustus 2006 niet voor nodig om het leven van Jan Beerling (54) volledig op zijn kop te zetten. Op weg naar het toilet viel de Hengelose fotograaf, journalist en beeldend kunstenaar 's nachts van de trap en liep een dwarslaesie op. Maar Beerling zou geen kunstenaar zijn als hij zelfs in het drama dat 'handicap' heet, geen kunst zou zien. In fotogalerie Kistemaker in Oldenzaal wordt vandaag zijn eerste expositie sinds het ongeluk geopend; een tentoonstelling met beelden van mede-revalidanten, maar vooral met beelden van hoop.

EXPOSITIE
door Kitty van Gerven

Ales is anders geworden. Zijn lichaam, zijn toekomst, zijn leven, ja, zelfs het perspectief van waaruit hij fotografeert. Figuurlijk, maar ook letterlijk. Want ging hij vroeger voor het maken van een opname nog wel eens door de knieën, tegenwoordig fotografeert hij alleen vanaf zithoogte. Vanuit de rolstoel, waaraan de breuk in de zenuwbanen bij zijn zesde nekwervel hem al anderhalf jaar gekluisterd houdt. Knieën, staan, achterover of voorover leunen, het zit er voor Jan Beerling allemaal niet meer in. Zijn foto's zijn daardoor 'recht voor z'n raap' geschoten beelden, zonder artistieke vertekeningen of creatieve effecten. Pure realiteit.

Figuurlijk is zijn perspectief ook veranderd. Zonder meer. Daar valt ook moeilijk aan te ontkomen als je, zoals hij, van de ene op de andere dag grotendeels verlamd raakt. „Natuurlijk weet je dat zoiets iedereen kan overkomen. Maar als het jezelf gebeurt, dan is dat zo ingrijpend... Dat kun je gewoon niet bevatten. Ook nu nog niet. Het is inmiddels anderhalf jaar geleden, maar nog altijd denk ik: wanneer mag ik uit die stoel? Wanneer is dit eindelijk afgelopen?”

En uiteraard, zo'n drama beïnvloedt je werk. Maar op welke manier? Beerling vindt het nog te vroeg om die vraag te beantwoorden. „Ik behoor niet tot die kunstenaars die vanuit een bepaald concept werken. Ik ben meer onderzoekend bezig. Altijd geweest. Ik creëer eerst, of het nu foto's of installaties zijn, en verwoord pas achteraf waar ik mee bezig ben. En dat punt heb ik nog niet bereikt.”

Wellicht is dat er de oorzaak van dat het woordje 'hoop' niet over zijn lippen komt als hij het over de circa 75 foto's heeft, die vanaf vandaag te zien zijn op de expositie 'Wat niet kan dat moet nog' in fotogalerie Kistemaker in Oldenzaal. Het zijn beelden van 'de wereld waarin Beerling tien maanden lang verbleef', afgesloten van de gewone wereld', zoals hij het zelf noemt. Een opname van zijn vriendin naast zijn ziekenhuisbed, onscherp en met zijn eigen vingers er op. Gevoelen toen hij amper in staat was zijn rechterhand, z'n enige bruikbaar op dat moment, te bewegen. Foto's van zijn eigen benen op het

foto's Jan Beerling

bed, onmachtig om te reageren op de signalen uit zijn hersenen. Van de verpleegkundigen die hem verzorgen, voerden, een catheter aanbrachten, van de medewerkers van 't Roessingh, die hem kwamen halen om aan zijn acht maanden durende verblijf in het revalidatiecentrum te beginnen. Foto's die allemaal vanuit liggende positie zijn genomen, maar die gaandeweg krachtiger, scherper en artistieker worden en daarmee getuigen van ingezet herstel.

De expositie, die vandaag wordt geopend door Beerlings 'eigen' neurochirurg Ron de Graaff van het Medisch Spectrum Twente, omvat echter meer dan dat. Zo is er ook een serie van dertien portretten te zien van mede-revalidanten uit 't Roessingh. Beerling besloot deze te maken terwijl hij volop in het revalidatieproces zat. „De hele dag door ben je bezig met therapie. En dat is ook nodig, begrip me goed. Als ik die niet had gehad, had ik hier nu niet zo kunnen zitten. Maar ineens ga je beseffen dat je meer bent dan alleen je handicap. Dat je gevangen mag zitten in een lichaam dat niet goed meer functioneert, maar dat je nog altijd diezelfde mens bent van voor je ongeluk. Vol met ideeën en toekomstplannen.”

Zo wilde Beerling zijn mede-revalidanten portretteren. Zoals ze zichzelf het liefst zagen; niet als hulpbe-

Jan Beerling

hoevende, maar als degene die ze waren voor het onheil hun trof. Hij nodigde ze uit om model voor hem te staan in een speciaal ingerichte studio in 't Roessingh. Dertien mensen meldden zich. Een voormalig vrachtwagenchauffeur, verlamd na een ongeluk, die in zijn vroegere functie afgebeeld wilde worden met het wiel van z'n rolstoel als stuur. Een computerdeskundige, die met een joystick zijn rolstoel in beweging lijkt te zetten, een spierdystrofiepatiënte, die als erotische vamp gefotografeerd wilde worden, een dwarslaespatiënte die als gepas-

sioneerd zeiler op de plaat wilde. Vrouwen en mannen in mooie kleren, goed gekapt en opgemaakt. Vol zelfvertrouwen.

„Gaandeweg de fotosessie zag je dat het iets met hen deed. Ze voelden zich even heel goed. Hun zelfbeeld, dat volledig aan gruwelmenten gaat op het moment dat je zwaar gehandicapt raakt, was hersteld. En eerlijk gezegd verging het mij precies zo. Ik was weer wie ik geweest was, de fotograaf, de man met de vinger aan de knop. Een knop die weisbaar was aangepast om hem te kunnen indrukken, maar toch.” Zowel de dertien portretten als de derde serie foto's op de tentoonstelling, gemaakt van die Hengelose Patricia Groeneweld die net als Beerling een dwarslaesie heeft, laten mensen zien die stralen. Van hoop en vertrouwen in de toekomst. Een gevoel dat ook Beerling niet vreemd is. Hij getuigt ervan als hij zegt: „Ik ga weer lopen. Absoluut. Ik werk er hard aan, elke dag, met allerlei soorten therapie. En ik heb het volste vertrouwen in de zellijgende werking van het lichaam. Ik ga weer lopen, daar geloof ik stellig in.”

De expositie 'Wat niet kan dat moet nog' in fotogalerie Kistemaker aan de Kerkstraat 6 in Oldenzaal is geopend d. t/m do. 12-18 uur, vr. 12-21 uur en za. 10-17 uur.